

№ 37.

Warszawa, d. 12 września 1925 r.

№ 37.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.

Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

S K F

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

PIERWSZY OGÓLNOPOLSKI ZJAZD PUBLICYSTÓW I DZIENNIKARZY EKONOMISTÓW.

Zjazd odbył się we Lwowie w dniach 5 i 6 września r. b. podług programu, którego główną treść podaliśmy w № 36 „Przemysłu Metalowego“. Dzięki staraniom Towarzystwa Dziennikarzy we Lwowie i wielkiej gościnności Lwowskiej Izby Handlowej i Przemysłowej, obrady Zjazdu odbywały się w warunkach jaknajlepszych, w pięknej sali posiedzeń w gmachu Izby przy ul. Akademickiej. Prezydium czynne Zjazdu stanowili p. p. redaktor „Kurjera Warszawskiego“ p. Wincenty Trzebiński, jako przewodniczący, redaktor „Słowa Polskiego“ dr. Roman Kordys, jako wiceprzewodniczący, i redaktor Tadeusz Bertoni, jako sekretarz. Inauguracyjne posiedzenie Zjazdu zaszczytli swą obecnością: pan minister przemysłu i handlu inż. Czesław Klarner, który wypowiedział dłuższe przemówienie o stosunku prasy do zagadnień państwowej polityki ekonomicznej, i p. minister rolnictwa Stanisław Janicki.

Po szeregu przemówień powitalnych nastąpiły przemówienia przedstawicieli związków gospodarczych: p. Kazimierza Fudakowskiego w imieniu Centralnego Towarzystwa Rolniczego, p. inż. Mieczysława Kuźmickiego w imieniu Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów i p. prof. inż. Maurycego Chorzewskiego w imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych. Przemówienie naszego Redaktora podajemy dalej w całości.

Ze względu na brak miejsca nie przytaczamy przebiegu bardzo ciekawych obrad, które toczyły się w niedzielę dn. 6 września r. b. przez dzień cały i ograniczamy się do przytoczenia szeregu rezolucyj, uchwalonych przez Zjazd.

1) Zjazd, uznając doniosłość zagadnień gospodarczych dla życia państwowego oraz konieczność skoordynowania pracy dziennikarzy i ekonomistów z rządem z jednej strony, z drugiej zaś ze sferami gospodarczymi, uchwała: a) powołać do życia Stowarzyszenie publicystów i dziennikarzy ekonomistów, b) uznać komitet organizacyjny zjazdu i prezydium zjazdu za tymczasowy za-

rad Stowarzyszenia po uzupełnieniu go przez pięciu przedstawicieli głównych ośrodków gospodarczych Rzeczypospolitej, c) polecić szczegółowe opracowanie statutu tymczasowemu zarządowi. 2) Zjazd wyraża życzenie, ażeby rząd zechciał polecić oficjalnym biurom prasowym, aby w wydawanych komunikatach dla prasy polskiej w miarę możliwości podawały jedynie fakty bez wnikania w ich ocenę. 3) Zjazd poleca zarządowi mającemu powstać Stowarzyszenia publicystów i dziennikarzy ekonomistów poczynić kroki, w celu zapewnienia prasie otrzymania ścisłych i fachowych informacji gospodarczych. 4) Zjazd, uznając konieczność należytego naukowego przygotowania dziennikarzy-ekonomistów, zaleca wszystkim zawodowym organizacjom dziennikarskim oraz organizacjom ekonomicznym czynne popieranie istniejących uczelni dziennikarskich, wyrażając potrzebę stworzenia osobnego studium publicystyki gospodarczej. 5) Zjazd uznaje potrzebę współdziałania mającego powstać Stowarzyszenia w organizowaniu popularnych odczytów na całym terenie państwa w zakresie życia gospodarczego i to w porozumieniu z warszawskim klubem prelegentów i dziennikarzy polskich oraz z pokrewnymi organizacjami. 6) Zjazd zwraca uwagę na konieczność rozszerzenia wiadomości gospodarczych w programach szkół powszechnych i średnich. Zjazd zwraca uwagę na konieczność rozszerzenia i pogłębienia nauk ekonomicznych w programach uczelni wyższych, przy szczególnem uwzględnieniu polityki ekonomicznej. 7) Zjazd uważa za wskazane utworzenie przy wyższych szkołach handlowych lektoratów publicystyki ekonomicznej i naukowej organizacji propagandy handlowej.

Przemówienie inż. M. Chorzewskiego na Zjeździe publicystów i dziennikarzy-ekonomistów we Lwowie.

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt: zaszczyt przemawiania wobec I-go Ogólnopolskiego Zjazdu Publicystów i Dziennikarzy Ekonomistów w imieniu zrzeszonego przemysłu metalowego. Przemówienie moje rozpoczynam od wyrażenia głębokiej wdzięczności inicjatorom Zjazdu za ich czyn, gdyż dzięki ich inicjatywie naród polski składa wobec całego świata jeszcze jeden dowód, że wiekowa niewola nie zdołała zepchnąć go do rzędu pasorzytów obcej kultury, że tkwią w nim pierwsi twórcze, których długa niewola zniszczyć nie zdołała, a które pod ożywczym tchnieniem wolności wyrastają w potężne siły, budujące nieprzerwanie dalej gmach kultury narodowej. Drugim powodem mojej wdzięczności jest to, że dana mi jest możliwość z publicznej mównicy polecić opiece Szanownych Panów sprawy przemysłu polskiego. Przemysł polski opieki Waszej, opieki kierowników opinji publicznej, potrzebuje bardzo, gdyż, niestety, nie będzie zbyt śmiałym twierdzenie, że przemysł w Polsce nie jest popularny. Jakieś szczególne fatum ciąży nad Polską. Polska dzisiejsza, Polska wszechstanowa, dziś także, jak przed rozbio-

rami, jak 200 i 300 lat temu, rodzimego przemysłu nie pragnie, a handlem się brzydzi. Lecz gdy źródłem dawnych niechęci lub tylko obojętności był egoizm stanowy szlachty, to dziś źródłem niepopularności przemysłu w szerokich warstwach narodu polskiego jest usilna propaganda modnej doktryny ekonomicznej, w moim przekonaniu zgubnej dla rozwoju dobrobytu narodowego, zgubnej zresztą nawet dla dobrobytu tej warstwy, która w imię tak zwanej walki klas swoją propagandę prowadzi.

A jednak Polska, jeżeli ma utrzymać swą niepodległość, nie może pozostać krajem tylko rolniczym, krajem surowców i przetworów rolnych. Musi, pod grozą niewoli politycznej, stać się krajem wysoce uprzemysłowionym, gdyż tylko taki kraj będzie w stanie bronić swej niepodległości, gdyż tylko taki kraj będzie pożądanym sojusznikiem dla swych sprzymierzeńców. Walczyć do ostatka sił może nawet człowiek głodny i nagi, gdy jest dobrze uzbrojony, natomiast syty i odziany ulegnie odrazu, gdy nie będzie miał w rękę nowoczesnych środków obrony. Rosja przegrała wojnę, mając pełne spichrze niesprzedanego zagranicę zboża, dlatego, że jej zabrakło własnych środków obrony.

I z innego jeszcze względu Polska musi dążyć usilnie do uprzemysłowienia, jeżeli naród polski ma się stać silnym liczebnie narodem. Rozdrabianie własności rolnej ma swe granice. Przyrastająca ludność nie da się zatrudnić tylko na roli, a ponieważ Polska kolonji nie posiada, będzie więc musiała albo zatrudnić przyrastającą ludność swoją na własnej ziemi, albo ją utracić na dobro i korzyść obcych, może nawet wrogich sobie narodów. Polska wszędz roznąć się nie może, musi rosnąć w górę, na swym odwiecznym dziedzielnym fundamencie, mieszcząc na każdym jego kwadratowym kilometrze coraz wzrastające liczby mieszkańców. To zaś da się osiągnąć tylko i jedynie rozwojem przemysłu, który nie tylko nie będzie hamował rozwoju rolnictwa, lecz da mu potężne poparcie, stwarzając dla niego rynek wewnętrzny i potęgując jego środki produkcji.

Te kardynalne prawdy polityko-ekonomiczne w odniesieniu do Polski nie przeniknęły jeszcze, niestety, w głąb narodu polskiego, nie stały się popularnymi nawet jeszcze wśród inteligencji. Spopularyzowanie ich, wytworzenie w narodzie atmosfery przyjaznej dla przemysłu i pozyskanie dla niego przychylniej opinii publicznej jest jednym, i to nieostatnim, z Waszych licznych zadań, Szanowni Panowie, jako publicystów ekonomicznych polskich. W toku rozpraw Zjazdu uwzględnić zostaną inne jeszcze zadania Wasze państwowotwórcze, ja się ograniczam w tej chwili do polecenia uwadze i opiece, powtarzam z naciskiem — opiece Panów tego zadania, którego osiągnięcie uważam za niezbędne do rozkwitu przemysłu w Polsce. Już dziś z radością i otuchą na przyszłość stwierdzamy, że prasa polska z tą przedziwną intuicją, która cechuje ludzi pracujących w imię dobra publicznego, poświęca coraz więcej miejsca sprawom ekonomicznym i że wielkie dzienniki polskie stworzyły w swych pismach specjalne działy, poświęcone wyłącznie życiu gospodarczemu. Pragnąłbym tylko, byście Wy, Szanowni Panowie, kierownicy i współpracownicy tych działów, osiągnęli dostateczny wpływ na ogólne kierownictwo pism Waszych, równy co najmniej wpływowi Waszych kolegów, kierowników działów politycznych. Gdyż tylko dzięki harmonji obu tych działów, harmonji, która dziś nie wszędzie i nie zawsze istnieje, da się osiągnąć trwałe i jednolite oddziaływanie na opinię publiczną i pouczenie jej o doniosłości zagadnień gospodarczych w życiu narodu i o roli tych ludzi, którzy to życie tworzą i niem kierują.

Kończąc, dziękuję raz jeszcze Szanownym Panom za względy, okazane przemysłowi, i życzę najlepszych wyników Waszej wspólnej pracy na dzisiejszym Zjeździe.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 10 września r. 1925 w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi”).

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:

Surówka odlewnicza „Chlewiska” na węglu drzewnym	Zł. gr.	147.—
Surówka odlewnicza „Stąporków” (loco huta)		
№ 0	156.—	
№ 1	147.—	
№ 2	143.—	
№ 3	138.—	
Surówka odlewnicza Ostrowiecka № 0	149.—	
№ 1	147.—	

Surówka odlewnicza Ostrowiecka № 2	—
Surówka odlewnicza Witkowska № 1 (ocłona)	164.—
Złom żeliwny (fragment lany)	—
Żelazo handlowe krajowe	205.—
Bednarka gorąco walcowana	240.—
Bednarka zimno walcowana	405.—
Walcówka (druć okrągły od 5 ¹ / ₂ do 13 mm., kwadratowy od 5 ¹ / ₄ do 8 mm.)	255.—
Błacha (cena zasadnicza)	260.—
Koks karwiński	46.50
Koks górnośląski twardy	28.85
miękki	28.85
Węgiel kowalski myty cieszyński	46.50
górnos Śląski gruby	24.60
Węgiel dąbrowski gruby	23.20
Cegła ogniotrwała normalna (za sztukę gr. 15)	56.—
kopulakowa	60.—
Gлина ogniotrwała mielona	25.—
Zaprawa szamotowa	35.—
Grafit podwójnie szlamowany (bez cła)	141.—
Kamień wapienny	4.—
b) za 100 kg. loco skład Warszawa:	
Pokost chemicznie czysty gwarantowany	215.—
Olej wrzeczony 3 — 4/20 ^o	26,60
” 5 — 6/20 ^o	33,10
” maszynowy III 3 — 3,5/50 ^o	36,80
Olej maszynowy IV 4 — 4,5/50 ^o	38,90
Olej maszynowy V 5 — 5,5/50 ^o	43,60
” VI 6 — 6,5/50 ^o	47,30
” VII 7 — 7,5/50 ^o	50,50
Olej cylindrowy do pary przegrzanej	62.—
” ” ” ” nasyczonej 220—230 ^o	47,30
Smar Tovotte’a	50,70
Benzyna 721/730	94,60
” 751/760	67,80
” 771/780	53,50
c) za m. ³ loco skład Warszawa:	
Deski sosnowe obrzynane ³ / ₄ ” i grubsze	60.—
” stolarskie ³ / ₄ ” i grubsze	110.—
Kantówka obrzyn. 3 — 6 m. długości	65.—

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,50 do 0,60 zł. za 1 kg. loco fabryka.

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 15 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na: armaturę mosiężną 2 zł. 75 gr.
armaturę brązową 3 zł. 65 gr.
 fosforbrązową 3 . 75
odlew mosiężny galanteryjny 4 . 00
Ceny te rozumieją się za 1 kg. loco fabryka bez opakowania za gotówkę.

Ceny odlewów ze stopów specjalnych.

Koło odlewni metali półszlachetnych notuje następujące ceny odlewów ze stopów specjalnych, przepisanych przez ministerstwo kolei żelaznych dla taboru P. K. P.

Gatunek stopu i marka	Cena za 100 kg.
Bronz panewkowy VII,	410 złotych
osprzętowy VII,	385 .
fosforowy VII,	415 .
Mosiądz VIII,	300 .

Powyższe ceny rozumieją się przy wadze jednej sztuki odlewu nie niżej 2 kg. Za odlew wagi poniżej 2 kg. dolicza się do cen powyższych 8⁰/_o.

Centralne biuro sprzedaży Polskich Odlewni Rur w Warszawie ul. Nowy Świat 35 notuje w d. 10/IX 1925 następujące ceny orientacyjne, obowiązujące do odwołania: Rury kanalizacyjne i zlewowe . 50.— zfp. za 100 kg. Rury wodociągowe 55.— " " " " " Fasony o 10% drożej.

Ceny należy rozumieć franco wagon stacja załadowania.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 1. IX. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr

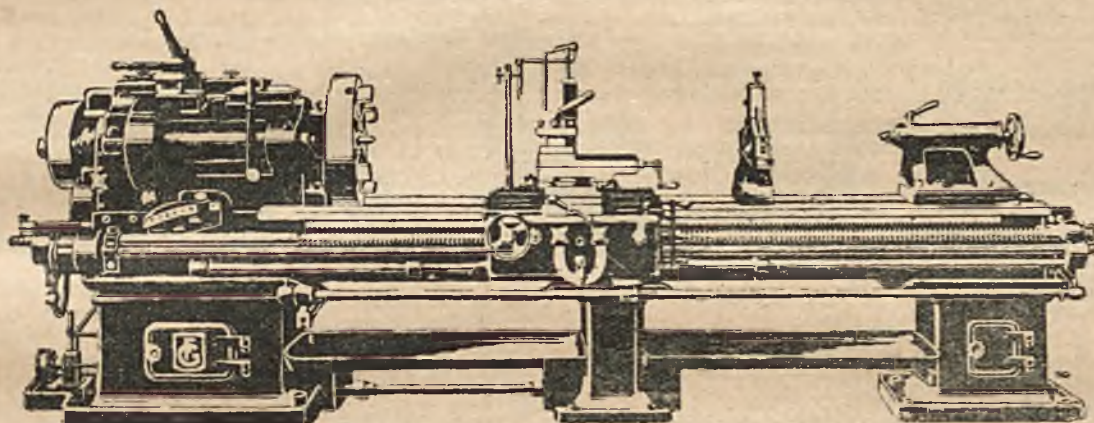
Aluminium	3306	Miódz standard	1708
Antymon	2066	Ołów miękki	1047
Cyna standard	7011	Nikiel	4738
Cynk hutniczy	1016	Rtęć	12880
Miódz elektrolityczna	1860	Srebro za 1 kg.	123

Tendencja spokojna

SPÓŁKA ARCYJNA BUDOWY KOTŁÓW PAROWYCH I MASZYN

„W. FITZNER i K. GAMPER”

Wydział Budowy Obrabiarek — Sosnowiec

buduje serjami przy pomocy kalibrów tolerancyjnych i przyrządów do masowej fabrykacji:

Precyzyjne tokarki pociągowe szybkobieżne, z mostkiem i bez mostka, z napędem przez koło pasowe stopniowe, o wysokości kłów 150—210 mm i długości toczenia 1—3 mtr; **tokarki** z jednokołowym napędem i skrzynką „Nortona” o wysokości kłów 260 mm i długości toczenia 2000 mm;

Obcinarki z wrzecionem o wydrążeniu średn. 80 mm, do cięcia materiału okrągłego i sześciokątnego;

Podwójne centrówki poziome do centrowania wałków do 100 mm średnicy;

Wciskarki do trzpieni 60 mm średnicy;

Strugarki poprzeczne z jednokołowym napędem o skoku 500 mm;

Pionowe wiertarki szybkobieżne z jednokołowym napędem i skrzynką syst. „Nortona”, do racjonalnego wiercenia otworów od 10 do 50 mm średnicy.

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprężacze** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybko tnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby rewolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** wałców, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strebel'a do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA LWÓW KRAKÓW POZNAŃ KATOWICE LUBLIN GDAŃSK
 Jerozolimska 51 Zyblikiewicza 39 Basztowa 24 Cieszkowskiego 8. Batorego 4 Krak.-Przedm. 58 Schüsseldamm 62

Aparaty do spawania:

Tow. Akc. „Perun”, Warszawa.
Biuro: Wspólna 59, tel. 89-34.
Fabryka: Grochowska № 52,
tel. 201-16.

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. W. Fitzner i K. Gamper* w Sosnowcu.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Druty wszelkiego rodzaju:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gwoździarki i ciągarki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

Konstrukcje żelazne:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, ciepłarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Koła wozowe o obręczach prasą nasadzanych:

Fabryka Kół i Wozów M. Margulies Plock.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Łańcuchy rolkowe:

Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych. Łańcuchy Galla do transmisji i przegubowe, Fabryka St. Kubiak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka WYROBÓW ŻELAZNYCH. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nity blacharskie saskie:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Obrabiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane:

z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cierne: mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Prasy mimośrodowe:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka WYROBÓW ŻELAZNYCH i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Sprężyny do mebli:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Śruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Suwnice:

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:

Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:

„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania

L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolskii i S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wialnie do czyszczenia zboża:

Fabryka Maszyn Rolniczych M. Margulies Plock.

Wiertarnie kolumnowe szybokieżne:

Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.

REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona złp. 180; pół strony złp. 100; 1/4 strony złp. 60; 1/8 strony złp. 40;

Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw.

Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.